

Zitos Paulauskaitės rankraščių archyvas. – Plungė, 2025.

Genovaitės Žlibinienė pasakojimas : [apie partizanų su stribais susišaudymą, vyro nukankinimą ir savo šeimą, kuri turėjo iškęsti NKVD žiaurumus pokario metais, pasakoja partizano V. Žlibino žmona; tekste minimi partizanai: Vladas Žlibinas, būrio vadas Vladas Gečas, Juozas Sungaila, Cezaris Armalis, Aurelija Rupšienė, Kazė Laurinavičiūtė, Albertas Pocius, Julius Mažeika, Vladas Gira, Bronius Šniauka]; [Rankraštis] / Pasakojo Genovaitė Žlibinienė, užrašė Monika Pociutė. – Rietavas, 1992.02.05 – 6 lap.; Mašinraštis; tekstas vienoje lapų pusėje. – [Skaitmeninis objektas]

I. Žlibinienė, Genovaitė

II. Pociutė, Monika

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.
3. Atsiminimai.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

GENOVAITĖS ŽLIBINIENĖS PASAKOJIMAS

Po karo prasidėjo sunkūs varginantys metai. Turėjome sodybą, žemės 35 ha Kungių km., Rietavo valčiuje. Valdžia vertė stoti į kolūki, uždėjo dideles prievoles. Auginome 5 mažamečius vaikus /2 mirę/.

Apie 1950m. stipriai veikė miško broliai. Vyrą Vladą saugumas paimdavo tardymui. Įtarė, kad turim ryšio su miškiniais. Tais pat metais 2 mano vyro brolius per vieną dieną iššaudė. Mūsų šeimą vadino banditų išperomis.

1951m. birželio mėnesį prie mūsų esančiame miške įvyko susišaudymas. Miškas nuo sodybos buvo susišaukiamai. Pasitaravo Sendvarių pradinėj dirbęs mokytojas Ramanauskas Jonas (gal jo tikroji pavardė ir ne ta). Jis buvo ne vietinis, neseniai atsikėlęs. Invalidas - vienos rankos beveik visi 4 pirštai nukirsti. Jis prisiplakė prie miškinių. Nešė jiems valgyti, vaišino. Paskui juos sutvarkė: į degtinę kažką įpylė (patį paragavau). Išgėrusiems išsiplėtė akių vyzdžiai, jie nusilpo, nuleipo. Kai kurie vėmė ir suprato, kad kažkas ne taip. Šitaip kalbėjo vedas Gečas Vladas, Sungaila Juozas, Armalis Cezaris. Vaišintojas Ramanauskas netrukus atsiprašęs, esą atvažiavę pas jį iš švietimo, ir išėjęs.

Tuo pat metu pradėjo važiuoti valdiškos mašinos, kareiviai kasė apkasus. Matyt manė, kad miškinių labai daug. O jų buvo 12, kiti buvo išėję į Pivorių km. Miškinių tarpe buvo 2 moterys: Rupšienė Aurelija - Gečo sesuo ir Laurinavičiūtė Kazė. Kazė, kaip vėliau paaiškėjo, parsidavė saugumiečiams.

Iš apgirdytųjų liko gyvi tik keli: abi moterys ir Pocius Albertas. Juos vėliau teisė, atlikę bausmę grįžo. Kazė išbuvo tik 7m. kaėjime. Dirbusi virtuvėje, sakiusi, kad buvę geriau nei namie.

Mažeika Julius, Gira Vladas, mažiau nuodų paveikti, pirma pasitraukė iš tos kompanijos taip pat išliko. Mažeika palindęs po šienų griovy, priešai praėję pro pat šali nepastebėję. Jauniausias, slapyvarde Zuikiukas jojo į Pivorių km. pranešti savo draugams apie pavojų.

Po susišaudymo visus miško brolius suvertė į vežimą, gyvuosius apačion, ant viršaus nušautuosius. Šitaip vežė iki

Medingėnų, apie 7km., iš ten mašina į Rietavą, į saugumo Miamą. Gyvuosius suvarė į rūsį. Teisė juos Klaipėdoje.

Po tų įvykių prasidėjo suėmimai. Išvakarėse, tiesa, stribas Bugenis (dabar miręs) perspėjo, kad bus ieškoma. Vyras išėjo, sutemus jam pasirodė, kad viskas nurimę, galima grįžti. Parėjo stribams tiesiai į nagus. Suėmimas buvo grupinis. Stribų atvyko daug jie pasiskirstė su Zalepūga. Iš apylinkės išvedė 17 žmonių. Kai kurie grįžo (3). Naktį pažadino saugumietis iš Rietavo Pulkauskas Boleslovas. Kai vyrą suėmė (birželio 12), dar varė į mišką reikalaudami parodyti banditų bunkerį. Tuo tarpu mane kiti tardė. Spardė pakaustytais batais į basas kojas, tąsė, rovė plaukus - prisipažink, kad buvo bunkeris pas jus.

Parvarius iš miško vyrą, mane užlaipino ant trobos, kad neidėčiau jam valgyti. Tada turėjom 5 vaikus. Vyresniajam Vincui buvo 9, mažajam 3m. (2 mergaitės, 3 berniukai). Aš pati buvau nėščia su 6-tuoju.

Išvedant tėvą, Vincukas bėgo iš paskos verkdamas ir šaukdamas. Stribas šovė. Vaikas parkrito. Gal nepataikė, gal tik gąsdino. Parpuolė Vincelis iš baimės.

Nešdavau vyrui maistą į Rietavą 13 km. Pasiimdavau kartu vyresnių vaikų.

Birželio 16-tą Šniauka Bronius (vienas iš tų trijų paleistųjų) atėjęs sako, kad nebeneščiau vyrui valgyti, kažin ar jam bereikia. Aš puoliau klausinėti, kad pasakytų aiškiau. Tada jis, žiūrėdamas į vaikus, tarė: "Nebetūrit tėvelio, nebeneškit nieko..."

Išidėjau maisto ir 17d. prieš aušrą su dviem vaikais vistiek išėjau į Rietavą. Kai atėjau, stribas nusijuokė: "Eik, eik, patalpins ir tave". Dar nebuvo 9 val. Išėjau į lauką. Susitikau pažįstamų nuo Tverų: "Eik, rasi paprūdy. Stribas Bugenis pasakė, kad kol kalbėjau, vyrą išvilko dar gyvą. Mojavęs rankomis velkant. Nuėjus prie prūdo, vyro neberadau. Tik kraujo dėmės, apipultos musių.

Parėjau ir viską papasakojau artimiesiems. Su vyro broliu Antanu Žlibinu ir savo mama pasikinklę arklius važiauojom atsiimti lavono. Nedavė. Mama labai prašė, sakydama, kad vaikai

turi turėti nors tėvo kapą. Veltui. Nei ašaros, nei žodžiai liko neišklaudyti.

Namie 2 naktis giedojom kalnus už mirusį. Užpirkom mišias. Mums meldžiantis pasibeldė ir įėjo kunigas Liulys. Prasitai apsirengęs, kad neatkreiptų nereikalingų akių dėmesio. Jis buvo klebonavęs Medingėnuose, gerai pažino vyrą. Dabar dirbo Stalgėnuose. Pasimeldė. Kun. Liulys daug man padėjo, patardavo kaip elgtis, ką kalbėti, kaip atsakinėti tardant.

Po vyro netekino prasidėjo man visų baisiausias laikas. Maždaug 8 mėnesius buvau tardoma ir vėl ipaleidžiama. Gyvenau kaip ant peilio.

Pasiimti tardymui ateidavo paprastai prieš naktį. Jų būdavo trise. Vesdavosi į Rietavą 13 km. (aplink buvo 17 km.). Būdavo pasivarys pastotė, patys važiuos susigulę vežiman, o aš eidavau pėsčia. Vieną kartą šitaip ėjom dviese su Saudargiene. Ją varė dėl prievolės.

Išlaikydavo ivairiai. Kartais tą pačią naktį paleisdavo, kartais kelias dienas. Vis kankindavo, mušdavo. Liepdavo atsisėti ant kėdės krašto. Tada kėdę batu paspirdavo, nuvirsdavau, jie spardyavo, plaukus raudavo. Kartą grįžau pas mamą į Vatušius (Rietavo priemiestis) sukruvinta, nuplėštais plaukais į žmogų nepanaši. Mama persigando.

Iš tos miško brolių kompanijos trys buvo likę gyvi. Jie domino saugumiečius, norėjo iš manęs gauti žinių. Verkdavau, sakydavau, kad buvau su vaikais ir nieko nežinau.

Suvesdavo akistaton su Kaziūne, kuri rodė visai ką kita. Tas dar labiau siutindavo saugumiečius.

Rodos, 8 kartus šitaip buvau tardoma. Tiek pat kartų ataidavo manęs parsivesti.

Ne kartą norėjau nusižudyti. Sulaikydavo mintis apie vaikus - kaip jie gyvens, kas bus su jais. Buvau juk nėščia.

Per tuos suėmimus ateidavo stribai į namus pas vaikus. Gasdindavo, klausinėdavo kur banditai, liepdavo parodyti jų buveinę. Isakydavo duoti lašinių, degtinės vis pašiepdami - juk laikot banditus.

Pacituosiu dukterų Ol. Žlibinaitės - Lapienės atsiminimų apie savo vaikystę nuotrupas:

"Prasidėjo mamos tardymai. Beveik kiekvieną dieną į Rietavą. Pareidavo visa sumušta, plaukai nurauti. Kelis kartus mama vedėsi mus mažuosius į tardymą. Kai mamą išvesdavo, mes labai verkdavome, ir jos nebemušdavo. Mums duodavo žaislų ir valgyti, kad nepaj

valgyti, kad nepajustume, kada mamą išveda. Tuo metu valgyti gauti ir dar skaniai... Vaikas viską pamiršdavai. Bet neilgai. Motinos pasigesdavom, pradėdavome šaukti mamą. Nuo to laiko mamai daugiau neleido mūsų atsivesti. Mes jiems trukdėme mamą mušti. O jie mušė be gailėsčio.

O tėvelio ir šiandien tikrai nežinau, ar jį nušovė, ar kitaip nužudė, tik ką žmonės pasakojo. Tiek žinau, jam jokio teismo nebuvo. Buvo nužudytas ir įmestas kaip koks gyvulys į duobę ar į vandenį.

Gerai atsimenu, kaip mes eidavome prie Rietave esančio prūdo ir verkėdavome, kad ten mūsų tėvelis. O kur jis tikrai - nežinojome ir dabar nežinome. Ir prie prūdo galėjai nueiti tik tada, kada nematė žiaurūs to meto žmogžudžiai.

Kiek kartų sribai buvo dar pas mus atėję! Visą, ką turėjome išnešė ir vis ieškojo banditų. Net ir stačiuose jų būra.

Labai gerai atsimenu, kai tėvelį išvedė. Jie sakė - apsivilk gerais drabužiais. Tėvelis išbučiavo visus ir daugiau aš jo nemačiau. Ir šiandien niekaip nesuprantu, už ką ir kodėl?

O kiek buvo laikai! Valgyti nebuvo ko. Verkėdavome, prašydavome mamos. O ką ji galėjo duoti? Valgydavome ne tik nukustas bulves, bet ir virtas bulvių lupenas.

Pašalpos gaudavome po kelis rublius ir tų, pasakė, banditų išperoms nereikia. Tik Dievui padėdant mes neišmirėme.

Buvo gerų žmonių. Apylinkėje pirmininku dirbo Ašmontas Kazys. Atveždavo mums našlaičiams miltų, kruopų. Tada būdavo šventė.

Sako, kentėjo tremtiniai. Taip, tikrai. Bet nemačiau ir mes likę čia. Penki nepilnamečiai kitokio vardo negirdėjome kaip bandito išpera. Didesni paauge, kaip kokie pavargėliai, nuplyšę, basi ganėme karves, žąsis, kad gautume pavalgyti ar koki rūbelį į mokyklą einant užsivilkti.

Mama liko be sveikatos, gavo invalidumą ir 28 rb. Jų reikėjo užtekti vaistams ir vaikams.

Senelė mūsų mama tiek vargo iškentė, tiek nuoskaudų, tiek dirbti reikėjo, kad uždirbtų mums penkiems. Nejaugi ji nenusipalnę didesnės kaip 70 rb. pensijos?

Tremtiniai gauna už ištrėmimo laiką, o ką mūsų mama už tuos žiaurios laikus?.. (klaba taisyta).

Paskutini kartą kai mane išvedė, pasodino Klaipėdos kalėjime. Išlaikė 7 mėnesius. Gal to būtų neužtekę, bet man atėjo laikas gimdyti, todėl ir paleido. Vaikai tuo metu buvo pas kaimynę, Mikutiene, paskui pas mamą. Parvažiavau iš kalėjimo ir aš pas juos, bet sesuo priekaištavo, todėl su vaikais grįžome į savo sodybą. Gimdžiau savo namuose. Mergytė Aldonėlė buvo silpna. Susirgo plaučių uždegimu ir netrukus mažutė mirė.

Man būnant kalėjime geruosius daiktus, rūbus mama nunešė pas kaimynus Mikučius. Jie turėjo 16 ha žemės juos išvežė į Sibirą. Viskas buvo. Palikau kaip stovinti. Mano namai taip pat tušti, išvogti, išdaužytais langais. Gerieji kaimynai Mikučiai išvežti. Būtų ir mane išvežę su vaikais, bet tuo metu nerado namie.

Gerų žmonių dėka neprašuvau. Kunigas Liulys davė pinigų, lašinių.

Pavasari gegutė kukuoja, visi sėja, o aš neturiu ko berti į žemę. Padėjo aplinkiniai žmonės. Šniaukai atvežė bulvių, morkų, svogūnų. Brigadininkas davė miltų maišą, žirnių, kolūkisėklų. Pasisėjau miežių. Gavau 2b paršelius.

Kaimynė Jonušauskienė Barbora davė ožką, bet ne veltui. Prašė vaikus kirsti ir karoti šakas, kas tokiems vyrams dar buvo per anksti. Atėjo kita kaimynė Vilkienė ir sako - duodu karvę. Karvė atsivedė veršiuką. Veršeli Vilkienė leido užsiauginti sau, o karvę gražinau. Rudeni turėjome visko, bado nebebuvo.

Padėjo man ir vienuolis iš Medingėnų. Visi jį vadinom Tėveliu. Per Šeštines su vaikaisėjome į atlaidus. Kad ir basus vedžiausi visus pėnkis. Tėvelis pamatė vaikus ir pasivadino. Mažiji nėjo, nenorėjo palikti mamos. Jiem Tėvelis davė pinigų, o didžiuosius pavalgydino ir apdarė, pasiuntęs savo šeimininkę nupirkti rūbelių, batelių. Už duotus pinigus nusipirkom duonos, mėsos.

Po Klaipėdos kalėjimo tardymai pasibaigė. Dar buvo kartą atvažiavęs Rietavo partorgas Barnauskas su 2 stribais. Apėjo, apžiūrėjo viską ir paliko ramybėje. Vėl pasirodė šis vyras tik paskolos rinkti. Aišku, pinigų jam duoti aš netužė-

Zitos Paulauskaitės nuotraukų archyvas. – Plungė, 2025

1 : Partizano Vlado ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizanai: Cezaris Armalys ir Vladas Žlibinas]. – [Kungių kaimas, apie 1946–1947 m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 9.5 cm x 14.5 cm.

I. Žlibinas, Vladas
II. Armalis, Cezaris

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

Zitos Paulauskaitės nuotraukų archyvas. – Plungė, 2025

2 : Partizano Vlodo ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizanai: Vladas Žlibinas ir Cezaris Armalys]. – [Kungių kaimas, b. m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 9.5 cm x 14.5 cm.

I. Žlibinas, Vladas

II. Žlibinienė, Genovaitė

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

Zitos Paulauskaitės nuotraukų archyvas. – Plungė, 2025

3 : Partizano Vlado ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizano Vlado Žlibino šeima ir artimieji: iš kairės pirmas – J. Rūdė, trečias – G. Žlibinienės senelis, ketvirta – G. Žlibinienė su vaikais ir vyru. Pirma iš dešinės – V. Žlibino senelė]. – [Kungių kaimas, b. m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 14.5 x 9.5 cm.

I. Žlibinas, Vladas

II. Žlibinienė, Genovaitė

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

Zitos Paulauskaitės nuotraukų archyvas. – Plungė, 2025

4 : Partizano Vlado ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizano Vlado Žlibino tėvo laidotuvės. Pirmoje eil. iš kairės: broliai Adomas ir Antanas, seserys Aniceta ir Stanislava (gyveno Daugėduose), broliai Pranas ir Vincas (abu sušaudyti vieną dieną), šalia kunigo V. Žlibinas]. – [B. v., apie 1946 m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 14.5 x 9.5 cm.

I. Žlibinas, Vladas

II. Žlibinienė, Genovaitė

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

5 : Partizano Vlodo ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizano Vlodo Žlibino žmona Genovaitė Žlibinienė prie dukters Aldonos karsto ir jų vaikai: Kazys, Aleksandra, Vincas, Stanislava, Algis]. – [Kungių kaimas, apie 1946 m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 14.5 x 9.5 cm.

I. Žlibinas, Vladas

II. Žlibinienė, Genovaitė

3. Partizanai.

4. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

6 : Partizano Vlado ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizano Vlado Žlibino brolis Kazys ir pusbrolis Jonas]. – [B. v., b. m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 9.5 cm x 14.5 cm.

I. Žlibinas, Vladas

II. Žlibinienė, Genovaitė

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

7 : Partizano Vlado ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizano Vlado Žlibino sesuo Aniceta tuokiasi su Alfonsu Griguola]. – [B. v., b. m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 9.5 cm x 14.5 cm.

I. Žlibinas, Vladas

II. Žlibinienė, Genovaitė

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

8 : Partizano Vlado ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizano Vlado ir Genovaitės Žlibinų dukros Stanislava ir Aleksandra]. – [B. v., b. m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 14.5 cm x 9.5 cm

I. Žlibinas, Vladas
II. Žlibinienė, Genovaitė

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas, Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla.

8 : Partizano Vlado ir Genovaitės Žlibinų šeimos albumas : [partizano Vlado Žlibino našlė Genovaitė]. – [B. v., b. m.]. – 1 nuotrauka : iliustr. – Išmatavimai: 9.5 cm x 14.5 cm.

I. Žlibinas, Vladas

II. Žlibinienė, Genovaitė

1. Partizanai.
2. Lietuva. Rietavas. Kungių kaimas.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

